

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Redacția și Administrația:

Orăștie Str. Gh. Barițiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui
comitet de redacție.

Director: Dr. Alex. Herlea

Abonamente:

pe 3 luni . . . 30 lei — pe 6 luni . . . 60 lei
pe 1 an . . . 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei

Exemplarul 2 Lei.

Part. național-țărănesc este un partid de program.

Oamenii se întreabă pe drept cuvânt că prin ce se deosebește partidul național-țărănesc de către celelalte partide politice. — Adevărul este că până ce alte partide sunt partide personale fiind lipsite de un program și având credință numai în persoana șefului care-i ține legați între oaltă, — până atunci partidul național-țărănesc este un partid de program, căci cu toții stăm uniți în jurul steagului partidului național-țărănesc pe baza programului acestui partid.

Acest program a rezultat din voința întregului partid căci a fost votat chiar de congresul general al partidului.

Programul nostru se ocupă cu toate problemele de Stat și dorește ca pe baza celor prevăzute acolo să guverneze țara atunci când va veni la putere.

Astfel programul nostru în

mare se ocupă cu următoarele probleme: I. constituția, II. administrația publică, III. Justiția, IV. Apărarea națională, V. Instrucția publică și cultura poporului, VI. Cultele, VII. Politica sanitară, VIII. Programul economic cuprinzând a) politica agrară, b) politica industrială, c) politica cooperatistă, d) politica comercială, e) politica transporturilor, f) politica muncitorească, IX. Programul monetar și financiar cuprinzând: a) politica monetară, b) politica creditului c) politica bugetară, X. Politica externă, XI. Politica față de minorități.

Rând pe rând vom lămuri pentru iubii nostri celitori acest frumos și detaliat program care conține cheia unei stări mai bune pentru scumpa noastră țară pe care sperăm că o putem conduce la o propășire mai bună,

Cum vrea partidul nostru să rezolve problema minoritară

— De ce greșeste dl Vaida. —

Dl Vaida când a venit cu numerus valachicus a zis că el luptă de aici înainte pentru ca românii să facă parte din toate funcțiunile și din toate întreprinderile în proporție cu numărul lor în această țară.

Dl Vaida nu și-a tras însă pe seamă că în funcțiunile publice nu mai este cazul să aplici numerus valachicus fiindcă și așa minoritari nu mai prea sunt majoritatea dintre ei fiind căzuți la examenul de limba română etc. Ori cei câțiva minoritari funcționari cari au rămas de pe vremea ungurilor sunt bătrâni și acuș vor ieși la pensie.

Singurul caz unde ar avea valoare numerusul ar fi la întreprinderile mari jidovești și minoritare. Ori dl Vaida aici nu cere ca să fie doși afară din întreprinderi și expropriați așa cum cere la funcțiuni ci el crede că numerusul să poate aplica băgând românii în Consiliile de administrație jidovești. — Ba mai mult chiar el însuși face parte din mai multe consilii de administrație cu capital jidovesc.

Noi credem că dl Vaida luptă pentru un numerus fals, căci nimeni nu-l poate crede că va lupta contra

jidovilor atunci când el încasează tantieme și diurne dela societățile cu capital jidovesc.

Astfel dl Vaida să se uite în trecutul său și să răspundă câte parole a luat dela societatea „Dermata”, câte mii de lei a ridicat dela Marmorosch Blank, — și câți bani ia azi dela societatea Româno-Americană?

Și după toate acestea cum poate crede dl Vaida că poporul și țărani noștri sunt așa de proști și nu văd adevărul.

Partidul național-țărănesc dorește să rezolve altfel chestia întreprinderilor jidovești și minoritare.

Partidul național-țărănesc a luat în programul său statificarea marelui industriei. — Prin aceasta se înțelege că, așa precum imediat după război statul a expropiat pe grozii și pe baronii unguri de sute și mii de jugăre de pământ și le-a împărțit la țărani, — tot asemenea Statul să exproprieze dela marii industriași fabricile și să le conducă el mai departe. — Atunci desigur prețurile produselor industriale vor scădea și câștigurile de milioane nu vor mai fi a proprietarilor de fa-

brici și a marilor societăți jidovești cari să-i aleagă pe dnii Vaida, Tilea, Hătegan și alții în consiliile de administrație, — ci atunci tot venitul va fi a Statului român.

În acest fel Statul va putea să aplice numai funcționari români și să rezolve mai favorabil chestia românească decât vrea s-o rezolve dl Vaida.

Iată care este programul nostru și cum dorește partidul național-țărănesc să lupte contra industriilor streine. —

Această luptă va duce la izbândă căci ea este condusă de dl Ion Mihalache și Iuliu Maniu,

Când va veni dl Vlad cu propaganda pe sate întrebați-l cum stă dl Vaida cu întreprinderile jidovești și de ce nu vrea să le ia pe seama statului. Întrebați-l pe dl Vlad că el aprobă purtarea lui Vaida?, — și dacă zice că nu atunci întrebați-l de ce a părăsit partidul nostru care luptă pentru exproprierea industriei mari? x. y.

În curând vine și rândul băncilor!

— Luptăm pentru cooperatizarea și statificarea băncilor, — și pentru desființarea cămătăriei. —

Cămătăria a fost una din cele mai urâte meserii pe care le-a cunoscut vreodată omenirea. — [La început ea a fost particulară și individuală. — Cămătarul lucra singur și pe propria lui răspundere. Mai târziu cămătăria a devenit quasi oficiu public dat în exploatarea câtorva bogătași asociați între ei, sub forma societăților anonime ea bănci și case de credit.

Existența și înflorirea acestor instituțiuni a fost o problemă socială. Ea constituie un echivalent financiar și un așezământ paralel al celorlalte așezăminte economice din vremurile trecute. — Cu cât însă s-au deșteptat mai mult clasele muncitoare, — cu atât s'a modificat și structura așezămintelor noastre economice, — fiind atinse chiar în existența lor. — Astfel au venit pe rând: libertatea schimbării domiciliului, desființarea iobăgiei, — desființarea jeleritului și a muncii în natură, reforma agrară, — spre a ajunge ca azi să luptăm pentru exproprierea și statificarea marelui industriei, mâine pentru statificarea băncilor și așa mai departe să ducem lupta pe-o direcție socială pentru a cucerii pe seama oamenilor maximum de bunăstare.

Soluțiunea trebuie căutată în prima linie într-o mai dreaptă repartizare a bunurilor omenești. — Aceasta însă depinde de problema structurală a așezămintelor noastre economice, căci până vom mai avea marea proprietate individuală, până vom mai avea mica proprietate rurală neasociată sau cooperativizată, ajunsă la dispoziția capitalului cămătarăsc și a intermediarilor exploatori, — până vom mai avea bănci și instituțiuni de credit, în forma lor de azi cari să fi primit dobânzi sub diverse prețuri până la 40% și să scoată în licitație averi mari pentru datorii mici, atâta vreme nu este nădejde de îndreptare.

Noi ducem lupta pentru modificarea structurală a așezămintelor noastre economice și suntem convinși că vom reuși în acest fel să îmbunătățim situația celor mulți, săraci și flămânzi.

Dacă noi cerem desființarea băncilor și instituțiilor de credit existente sub forma societăților anonime astăzi, ori cine are dreptul să-și pună întrebarea justă că ce vom face fără bănci?, — că în viitor cineva mai face acest oficiu al operațiunilor bancare, — și dela cine vom putea primi un ajutor la caz de nevoie?

Răspunsul este simplu: I), în mod anticipat și cu mare urgență va trebui să creăm cât mai multe instituțiuni de credit pe bază cooperativă, pentru ca împrumutul să fie de-un real folos celui care-l solicită și obține, — pentru ca debitorul să-l poată suporta și să-l poată restitui, — și spre a nu îngădui spolierea lui cu dobânzi nejustificate și cămătărești, — II), iar ca soluție finală vom crea o mare instituțiune de Stat cu oficii în toate orașele și târgurile Țării, — care să aibe privelejiul tuturor operațiunilor de bancă și care la nevoie să ne poată ajuta fără ca să ne secătuiască cu dobânzi uzurare, — încurajând astfel producția națională și dând prin rentabilitatea sa un mare avânt întregii economii naționale.

De altfel nimic nu justifică dreptul unui particular de-a specula operațiunile de mijlocire a plasării banilor, — căci banii sunt drepturi de Stat, — iar operațiunile lui trebuie să fie tot un privilegiu de Stat.

Desigur băncile românești din Ardeal au avut rolul lor social și național înainte de război, pe care-l cunoaștem și-l lăudăm în multe cazuri: Unele din ele însă au depășit măsura după război, — căci au participat la acțiunea celei mai ordinare cămătărie organizate, — și-au contribuit în mare parte la anchiloza creditului din ultimii ani.

Astfel și ele în fața imperativului social vor trebui să abzică de beneficiile trecutului și să se supună mersului accelerat al vremii împreună cu toate celelalte așezăminte economice.

Dr. Sebastian Tatnic.

Răzbunarea călăului.

În ziua de 9. Maiu a. c. am primit dela banca „Ardeleana” din Orăștie o adresă, prin care sunt încunoștințat, că mă „demistonează” (?) din „demnitatea” (?) de membru al Cons. de adm. și că mi-a „detras” dreptul de a mai face parte din comitetul de cenzori al filialei din Deva, în fine că îmi „detrage” și procura de advocat al acestei filiale.

Evident, procedarea aceasta fără seamăn în analele băncilor noastre, este opera de răzbunare a dictatorului băncii, bineștiutul Aurel Vlad, care de astădată s'a întrecut pe sine însuși în sama volnicilor lui de până acum. Că în ce măsură revoltă acest brigantism pe oricare om de bine, iubitor de drept și dreptate și sub raport moral, rezultă din următoarele:

1., adresa în chestiune nu arată absolute nici un motiv al „demisionării” mele siluite nici motiv de fapt nici motiv de drept pentru justificarea izgonirii mele dela bancă pe toată linia. Ea nici nu invocă vreun text de lege nici din statutele sau regulamentele institutului. Nu are nici barem forma, care să-i dea caracterul de oficialitate al unei hotărâri. Rămâne deci singurul motiv al „demisionării” mele, că bași-bozukul Aurel Vlad cu despotismul lui desfrânat până la sadism, în felul acesta a căutat, să se răzbune asupra mea pentru motivul politic, că nu l-am urmat în prostituarea lui politică făcută în promiscuitate cu stăpânul sau dela Cluj, de altă parte pentru că lupt, ca acest județ să nu fie fărât și el în aventura descreierii a sa, crezând el, că acest județ are soarta decretată, ca pentru vecie să fie paralicul lui. De sigur a mai înțeles, să mă vadă scos dela locurile, unde-i poteam conturba circuli de dictator și s'a mai gândit apoi, să mă și terorizeze și descurajeze în lupta, l-a care m'a angajat conștiința și convingerea mea.

2., De 33 ani sunt deponentul în permanență al băncii „Ardeleana” și sunt și actualmente în șirul deponentilor celor mari ai ei. În calitatea aceasta perd din depunere 55%, datorită felului lipsit de conștiințiozitate al conducerii lui A. Vlad. În plus n'am primit după depunere de 4 ani nici un ban dobândă, deci pierderile mele depășesc mult procentul de 55%.

3., Sunt acționarul Ardelenei iarăș în șirul acționarilor celor mari ai ei. Acțiunile le semnaseam și optasem când cu campania de răsturnare împotriva lui A. Vlad, organizată acum 7—8 ani de către o grupare a acționarilor profund nemulțumiți și revoltați chiar de conducerea abuzivă a băncii de către dictatorul ei A. Vlad. Am achiziționat acțiunile mele în număr de 666 bucăți în vremea de restriște pentru el cu nobila intențiune de a-l întări pe vârul, devenit azi călăul meu, în situația lui la bancă față de adversarii lui. În calitate de acționar mai îndur și daunele derivate din devalorizarea acțiunilor datorită și aceasta lipsei de conștiință și diligență a lui A. Vlad în conducerea băncii. În plus arăt, că n'am primit dividendă după acții de 5 ani nici barem un ban, ceace încă mărește daunele mele îndurate la această bancă.

4., de 6 ani eram membru în comitetul de cenzori al filialei din Deva, la care mai funcționam și ca advocat în sensul, că fără a avea vreun salariu fix, primeam din când în când cambii pentru improprie. Acest din urmă angajament al meu era contractual. Nici nu făceam altă practică advocațială, ci m'am restrâns singur numai la cauzele filialei așa, că întreaga regia cancelariei mele cădea asupra acestor cauze. Fără a încălca modestia, pot, să spun, că și eu merite în ce privește des-

voltarea și buna prosperare a acestei filiale până la criza, cea urmată. Mai arăt, că în ce privește competențele mele advocațiale de pe timpul trecut, contrar procedării altor bănci față eu jurisconsultii lor, le voi primi în timp de 5 recte 6 ani și acestea cu pierdere de 55%.

5., de 6 ani eram membru în cons. de adm. al centralei. Alegerea mea în această calitate a fost determinată și de considerațiunea, ca să pot gestiona la filiala din Deva semnând firma băncii. Va să zică era chiar o necesitate, ca eu să fiu membru în cons. de adm.

Toate aceste considerațiuni în judecata unui om cu un ultim rest de cinste și omenie militau pentru menținerea mea în funcțiunile avute, ca barem în viitor, în nădejdea unei asanări și refaceri a băncii, să fiu recompensat pentru daunele mari, ce sufăr pe toată linia și pentru prea multele servicii prestate în mod gratuit.

Iată deci, că avem în față un act de răzbunare al unui suflet bestial, pe care călăul meu l-a săvârșit văzând, că m'am pus de-a curmezișul lui.

Întru nimic nu schimbă caracterul actului de răzbunare faptul, că i-s'a dat forma trecerii lui prin cons. de adm. și adun. generală. Cunoșc eu bine felul compoziției cons. de adm. iar în ce privește adun. gen., dictatorul stăpânește prin majoritatea acțiunilor lui.

Întreb: prin ce se deosebește această bestialitate fără seamăn a lui Aurel Vlad de banditismele lui Terente sau Coroiu? — Răspund cu sfântă convingere: prin nimic ba judecând-o în spectrul purei morale, ea este mai revoltătoare, deoarece bandiții și briganzii profesioniști nu sunt foști miniștri — Excelențe! — și nici nu pretind a fi cinstiți și fără prihană.

Nimic mai ușor pentru mine, decât să iau calea justiției împotriva brigantismului lui A. Vlad, fiind hotărârea dată împotriva mea criminală în toate punctele ei. Dar nu voi face aceasta pe motiv de inutilitate.

Eu nu l'am putut consuma pe A. Vlad din momentul, când i-am descoperit însușirile nefaste și în ce privește concepțiile lui politice, și stângăciile și bătărăniile lui în ce privește regulile convenționalismului social cum și considerațiunile de etică și morală și celea de decență.

Nu e aci locul, să arăt nestătornicia și fluctuațiile acestui om, care făcea gama dela principii socialiste până la cel mai pronunțat conservatorism și feudalism și care nîcîcînd n'a avut o părere sau convingere definitivă, bine încheiată asupra problemelor vieții noastre de stat. De aci apoi desăvârșita lipsă de operă constructivă a lui. El niciodată n'a înțeles, că independența cugetării altuia, judeciul și controlul sunt cele mai înalte clenodii ale omului, cari deci sunt a se respecta, ci el avea o singură deviză: a terfeli și dripi pe altul.

Orizonturile gândirii mele erau altele și A. Vlad nîcînd nu a fost capabil și nici nu va fi vreodată, să se ridice la înălțimea acelor oricîcîși închipuie, că numai exclusiv el are aptitudini pentru a fi bărbat de stat.

I-cunoșteam și întreg felul de conducere a băncii dela început și până în timpul de azi. Ea a fost continuitatea neîntreruptă a lipsei de prudență, diligență, conștiințiozitate, de disciplină și bună ordine.

Așa se explică, pentru ce eu doream o lichidare și cu el și cu banca condusă de el. Aveam deja gândul, să mă dezbar pe toată linia de acel năduf sufocant, pe care l'a produs

în tot timpul călăul meu de azi. De mult eram scârbit de atmosfera infectă, ce creă în jurul meu, insuportabilă și în senz echemic, căci el demult nu mai are nici cel mai mic respect nici pentru regulile celei mai elementare decență, ci dă curs liber — fără nici un simț de pudoare — năravurilor sale dobitocești, derivate din lipsa desăvârșită a unei autodisciplinări, pe care nîcîcînd n'a cunoscut-o în viață. Las, să-l savureze cu nervul lor olfactiv domniile membrii din cons. de adm. al băncii, păpușele lui, între ei mai ales pe părințele Besarab, acest mare Kaiafă și ca înfățișare și ca interior sufletec, care la ședința macabră a cons. de adm., în care mi-s'a făcut decapitarea, încă înainte de vreme s'a aruncat pe burtă înaintea stăpânului sau strigând asupra mea: Restigniți-l, restigniți-l! Încă la 4 Ianuarie a. c., deci înainte de prostituarea politică a lui A. Vlad, i-am oferit acestuia pentru cumpărare toate acțiunile mele dela Ardeleana nvoicînd, că și așa pentru el le achiziționasem. Am făcut acest ofert chiar cu gândul de a produce o lichidare totală între mine și dsa inclusiv banca. N'a vrut, să le cumpere. I-le ofer și acum, ca să mă vadă eșit din camera de tortură, ce îmi producea acest om. Dacă i-a mai rămas un ultim rest de bună-cuviință, le va cumpăra.

Nu mă îndeamnă a reclama în

justiție nici considerațiunea de a-mi câștiga drepturile materiale și satisfacția morală. Eventualele beneficii din viitor nu mă ispitesc, deși călăul meu o știe prea bine, că nu am nici un venit. Dar mai bine cersitor de stradă decât înjugat unui descreeat.

Iar în ce privește satisfacția morală, actul de brigantism al călăului meu grăiește dela sine așa de elocvent, încât nici justiția nu l'ar putea face mai revoltător. El rămâne o dovadă splendidă asupra adevărilor, pe cari le-am spus atât eu cât și adversarii mei asupra lui. El îmi ușorează nespun de a convinge opiniunea publică, că cine e A. Vlad în nuda lui realitate.

Dar călăul e bolnav. A spus-o aceasta însuș stăpânul lui dela Cluj, Führerul Vaida, care e medic astfel are competența de a pune corect diagnosticul clientului sau desperat, pe care l-a exclus de a putea fi presidentul organizațiilor din Ardeal și Banat ale partidului. Și când cineva e bolnav, muștele hămăsite se adună mai curând asupra lui. Mirosul de bolnav le ademenește, căci ele cu instinctul lor impertinent, simfesc, că bolnavul nu li-poate rezista, n'are putere de a le alunga. Așa se explică, pentru ce în jurul nenorocitului cadavru viu se adună cete mai grejoase lichele, cari se grăbesc, să-l exploateze până nu e târziu....

Dr. Iustin Pop.

Vlad și matricula.

„Solia” dlui A. Vlad, chiar prin glasul acestuia o spune în batjocură, că unii dintre noi nici în matriculă nu existam, când dsa dădea lupta desfășurată la Dobra.

A propos la vorba: matriculă, iarăș un cuvânt primejdios pentru d. Vlad supus și el înmatriculării. Curios e însă, că matricula dlui A. Vlad e cu bucluc, așa cum buclucaș e celățenia dlui Mirto, un alt amic de marcă al dlui răzvrătit Vaida. Lumea românească de mult i-a disputat și contestat, dlui Vlad, că dsa ari fi de religione orodocsă, ci s'a spus și se spune, că e greco-catolic. S'a acreditat convingerea, că pretinsul ortodox politic de azi nu e ortodox de confesiune ci că a luat această religione în mod improvizat, ca să poată dobândi un stipendiu — bursă — de 400 florini — 800 cor. din fundațiunea Gojdu, când s'a înscris la universitatea din Budapesta.

E la mijloc deci un arcan învăluit în misticism. Cum noi vrem, să-l trecem la nemurire pe d. Vlad fără nici o prihană, se impune ca dsa să lămurească odată, cărei confesiuni i-apartine? Dar lămurirea să nu o facă cu bruscări de specialitatea dsale nici cu vorbe goale, Ci cu

acte autentice de irezistibilă forță probatorie, cari pot să creeze o deplină convingere că dsa în adevăr e ortodox în conformitate cu toate orânduelile legilor și nu e un ortodox făcut peste noapte.

Chestiunea comportă multă importanță chiar sub raportul considerațiunilor de ordine publică, căci lumea românească e în drept, să constate, că oare d. Vlad a beneficiat, timp de atâția ani, de stipendiu Gojdu pe dreptul, orică dsa, contrar celei mai capitale condiții din literale fundamentale, a obținut stipendiu în chestiune în lipsă de titlu just luându-l dela gura unui alt tiner cu depline condiții de a i-se da. Mai e apoi chestiunea, că oare funcțiunile, ce le-a avut și le are d. Vlad în viața bisericei ort. române cum și în viața de stat, fiind dsa chiar ministru titular al cultelor, au la baza lor legalitatea ori că a ajuns la ele pe cale vicioasă. Și apoi e bineștiut, că religionea nu se poate dobândi pe cale de usucapiare, bazată pe bună plăcerea cuiva, ca să fie ortodox. Astfel chestiunea confesiunii dlui Vlad e în plină actualitate și acum.

Matriculantul.

Răspuns lui Pufi de Olimp.

Domnișorul Pufi! Întreagă redacția noastră a celit cu multă admirație scrisoarea, ce mi-ai adresat. Cumințenia și înalta inteligență, ce transpiră din ea, face dovada indiscutabilă, că ai întrecut pe stăpânul dtale atât în cele spirituale cât și în cele morale. Evident, că înaltele studii universitare, pe cari le-ai făcut în Spania, te-au ridicat mai presus de stăpân, care își închipuie, că el este un Übermensch, pe care însă faptele lui mai noi îl coboară tot mai mai mult, ceace încă contribuie la ascensiunea dtale.

Îndeoseb mă afectează foar-

te plăcut, când accentuezi, că aparțini unei rase credincioase, recunoscătoare și incapabilă de ingratitudine. Aceste editări ale dtale te predestinau și a fost o adevărată îngrijire providențială, să ajungi în casa actualului dtale stăpân, unde credința și recunoștința nîcîcînd nu au fost recunoscute nici barem din dicționar. Poate îți va succede dtale, să le introduci.

Superioritatea dtale spirituală și morală te arată însă în o situație de neîndreptățire în regimul de acum. Trebuie, să inversați rolurile. Se impune, ca nu stăpânul dtale să-ți arunce

Castana, pe care scuipea, ca apoi dta să fugi după ea și să i-o aporti, ci dta să faci, ce face acum stăpânul și acesta să fugă după Castană prin piața Orăștiei. Ce mai știi, că în felul acesta nu se va ajunge, ca stăpânul dta să învețe omenie dela — rasa dta.

A propos de rasă. Luăm act în mod respectuos de originea dta moștenind noblețta, pe care deci n'ai primit-o dela stăpân. Dela acesta de altfel

nici nu puteai, să o primești. Un lucru numai. Aflu, că ești o fire extraordinar de rânzoasă și agresivă așa, că oaspeți veniți la casa stăpânului, la depărtare s'au ales mușcați și cu pantalonii rupți de dta. Nu-i frumoasă această fire, ea produce o perfectă concurență între dta și stăpânul dta. Cei, ce se aseamănă, se adună.

Cu mult respect:
Justin Pop.

Partidul liberal din județul nostru în plină dezorganizare.

Deși la prima vedere oamenii necunosători cred că liberalii din județul nostru se unesc între ei, totuși adevărul este altul. Astfel cei cari cunosc lucrurile mai de aproape știu că în nici un alt partid nu este mai mare neînțelegerea între conducătorii din județ ca în partidul liberal. — Această neînțelegere este foarte periculoasă fiindcă este o neînțelegere ca și o bubă care coace în ascuns, — ea nu a ieșit încă la suprafață. În alte partide oamenii cari nu s'au înțeles s'au despărțit dar la liberali toți vreau să stea în jurul oalei cu varză și deși nu s'ajunge pentru toți, totuși nu s'au despărțit căci friptura este mare domnișor.

Ei se vor despărți numai după ce pleacă dela putere. — Astfel primul care ar fi părăsit partidul se vorbea că ar fi fost Vulcu, — însă și-au dat seama cei din București că nu se pot lăpăda de cei câțiva ardeleni cari au jucat un rol în partidul lor. În consecință s'a recurs la clasicul mijloc al esculentării politice prin care dl Vulcu s'ar fi declarat mulțumit. Noi am auzit și de aceea îl înfrabăm pe dl Vulcu dacă este adevărat că liberalii i-ar fi acceptat în conversiune o datorie de câteva milioane? Dacă i-au făcut-o această apoi se poate declara mulțumit. Dl Vulcu să nu uite însă un lucru că nu cele materiale sunt totul pentru viața unui om, și că bogăția în ale sufletului și — în ale inimei curate este mai mare.

Astfel dl Vulcu ar trebui să-și facă un examen al cunoștinței cele mai profunde și să constate că lupta politică angajată pe un plan al

intereselor personale dela unire până azi, și-a schimbat direcția și se conturează după interese programatice din ce în ce mai bine distinse. Astfel pe dl Vulcu nimic nu-l mai leagă sufletește de partidul liberal care i-a făcut atâtea nemulțumiri morale și nu am fi de loc surprinși dacă într-o bună zi și-ar lua rămas bun dela ei.

Un grup important de liberali nemulțumiți este grupul pigmeilor, — a celor mici cari n'au căpălat nimic de ros. Aceștia în toată ziua amenință cu plecarea din partid. Pe aceștia li supără mai cu seamă autoritatea nemăsurată a prefectului Mioc. Când se întâmplă însă câte-un incident vine repede Costică Bursan dela București și-i mângăie. Mitiță Constantinescu a început însă să-și ia în serios presidenția organizației județene, căci până a fost numai șef de plasă se purta într'un fel iar azi a început să o ia mai de sus, — despre ceace săraci geogeni numai acum își dau seama. — Ei numai acum văd că au rămas orfani. Mitiță vine la o jumătate de an odată și atunci numai până la Deva, Oros Mihailu s'a mutat din Geoagiu iar ei au rămas copii nimănui.

Parlamentarii județeni voesc să ridice cuvântul în această chestie a lipsei de interes din partea lui Mitiță și vreau să-i prefundă să vină în toată săptămâna 2 zile în județ să vadă de interesele lui dacă este președinte. — Prietenii lui Mitiță însă au promis că ori cine va ridica cuvântul îl vor exclude.

Așa că vedeți ce „bine” stau și ce bine se înțeleg săracii liberali.

„Solia”, gazeta răzvrătului cu toți și cu sine însuși dela Orăștie, scrie, că metropolitul ortodox al Iașului a binecuvântat pe Führerul Vaida, când acesta și-a ținut așa zisa „conferință” la Iași. Toate ar fi în ordine, deși binecuvântarea cucernicului metropolit asupra unui mare francmason, nu prinde, se impune însă o întrebare: dacă odată i-sa dat una, pentru- ce Führerul binecuvântat de o parte, n'a cerut și binecuvântarea marelui rabin dela Iași, aceasta în baza teoriei sale numerico-proportionale? Iată deci, că binecuvântarea metropolitului a rămas insuficientă. Ea este numai „trefli”, dar i-a lipsit Führerului cealaltă, care e cea „Koșer.”

Confesiunea dlui A. Vlad e cu bucluc. El e și ortodox și greco-catolic ori de nici un fel. Și buclucul e mare, căci e vorba, că și dsa va trece la celea eterne, când apoi va trebui să stea în fața Sft. Petru, care va trebui, să deearnă, dacă d. Vlad e a fi de transportat în raiu, iad sau — purgatoriu. În privința aceasta facem dlui Vlad un advertisement binevoitor: cu Sft. Petru nu-i de a glumi. Cunoaștem prea bine firea apăsivă și tumultuoasă a dlui Vlad, dar i-o spunem de pe acum, că înzădar dsa va da cu pumnul în ușa raiului, ca să-i se deschidă pentru a-și face intrarea; acolo nu e organizația partidului naț. țăr. din timpul prezidenției dsale. Bătrânul străjor al vecinicii e neînduplecat mai ales, că nu e vaidist ba îl are chiar la stomac pe Führerul dela Cluj, decând acesta a scris o broșură, ce atingează așezămintele bisericești noastre.

D. Vlad deci, să se organizeze bine cu acte și documente justificative asupra religiunii dsale, căci altfel i-sar putea întâmpla, să nu fie lăsat nici în raiu nici în purgatoriu și atunci catastrofa e gata: a mai rămas numai al treilea loc, de unde nu mai este reîntoarcere.

D. Vlad Aurel publică în gazeta uzurpată de el, că l-a dat în judecată pe d. Justin Pop. „Declarația” dsale e tipărită cu litere de placard, căci doar așa se face — reclama. Dar crede d. Vlad, că se va găsi vreun naiv, care să creadă, că dsa își caută onoarea în procesul intențat? Și apoi nu știe d. Vlad, că băta are două capete?

ȘTIRI

Pentru cetitori și abonați. Li rugăm pe toți aceia cari nu doresc să aboneze foaia noastră să ne-o restituie imediat, — căci altcum îl considerăm abonați și o să le pretindem plata abonamentului. Și în afară de aceasta nu-i cinstit să citească gazeta folosindu-se de paguba noastră întrucât ea se ține cu mari sacrificii materiale, costând multe parale tipăritul, hârtia, spesele de poștă etc. — și nu credem că așteaptă nimeni să i-se trimită foaia fără să-și achite abonamentul.

Serbarea de 10 Maiu, a avut loc în toată țara pe lângă mari solemnități. În București a primit defilarea M. S. Regele Csrol II. și o mulțime de oaspeți streini cari se aflau în țară, cărora le-a făcut o foarte frumoasă impresie.

În județul nostru însă s'a serbat cu forma cuvenită în asistența tuturor autorităților civile și militare.

Conferință. Dl Profesor Petru Muntean dela liceul „Aurel Vlaicu” a conferențiat cu ocaziunea zilei cărții în cadrul unui Matineu cultural ținut în sala festivă a liceului în ziua de Duminecă 11 l. c.

Desmînțire. Suntem autorizați să arătăm publicului cetitor că articolul de fond apărut în „Solia Dreptății” a dlui Dr. Aurel Vlad și intitulat: „Cu nădejde la luptă înainte” și semnat de I. Roman, — semnatarul nu este identic cu dl Iosif Roman colaboratorul nostru — Semnătura a produs mare confuzie în rândurile cetitorilor prin faptul că dl Iosif Roman este un vechi și cunoscut membru al partidului național-țărănesc.

Logodnă. Anunțăm cu plăcere logodna dragălașei Dsoare Tenzi Olariu din Deva cu dl Nic. Susan licențiat al Academiei Comerciale, contabil al Băncii Ardeleana din Deva. Urmă pe această cale logodnicilor multă fericire.

Pentru oamenii din comuna Mărtinești. Aduc la cunoștință tuturor în legătură cu poezia „Doina Mărtineștilui” că părintele Remus Popoviciu nu are nici o legătură cu această poezie, a cărei răspundere o port subsemnatul în întregime.

Nicoară Lazar.

În atențiunea chesturii de poliție. În județul nostru au început iarăși să opereze un fel de echilibristi cari își zic profesori și joacă pe sârma în fața publicului. Cum însă numai în anul trecut s'a produs o nenorocire iar echilibristul Stromayer — a căzut și și-a aflat moartea, în spital, de pe urma profesiunii sale riscate, — noi credem că este de datoria autorităților să permită ținerea acestor spectacole numai pe lângă aplicarea unei plase cari să-l ferească în cazul că ar cădea dela înălțime, ca să devină mortal accidentul acesta este o chestiune umană și pentru echilibrist și pentru public, — care este compus în mare parte din copii de școală și femei cari sunt mai ușor impresionabili.

Lista membrilor din organele de conducere și de control Corului Maghiar din Deva. Președinte: Dr. Schuller Frideric avocat născ. Diciosanmartin 30. X. 1888. Vicepreședinte: Bruz Vilhelm inginer născ. Deva 18. VI. 1884, Daradics Gheorghe econom născ. Deva 4. IV. 1892. Secretar: Kásler Petru econom născ. Deva 11. IV. 1908. Casier: Lovász Grigorie econom născ. Deva 8. II. 1893, Magazioner: Daradics Eugen econom născ. Deva 15. IX. 1914. Controlor: Szöcs Antonie senior econom născ. Deva 15. IV. 1900. Com. de supravegh.: Adamovits Wilhelm comerciant născ. Sibiu 27. VIII. 1874, Csernik Pavel econom născ. Deva 5. XI. 1911. Holtzer Ernest comerciant născ. Deva 10. II. 1906. Membrii comitetului: Bubarnik Nicolae zugrav născ. Cernadul-Sărbesc 5. VII. 1890, Daradics Ambrosie econom născ. Deva 14. XI. 1908, Kásler Iosif econom. născ. Deva 13. VII. 1883, Kásler Ludovic pantofar născ. Deva 16. VIII. 1900, Molnár Fábán econom născ. Deva 24. IV. 1900, László Iosif econom născ. Deva 20. III. 1907, Fábán Ștefan econom născ. Deva 13. IV. 1908, Dr. Meskó Nicolae avocat născ. Cluj 7. II. 1880. Seiger Bernat comerciant născ. Deva 30. IV. 1900, Szöcs Iuliu junior comerciant născ. Deva 11. VIII. 1905. P. Vargha Ireneus preot născ. Aaraolt 3. VII. 1898, Zsók Fabian econom născ. Deva 14. IV. 1892. Se certifică de noi că persoanele din tabloul prezent sunt cetățeni români și au domiciliul stabil în Deva. — Deva, la 8 Mai 1935. — ss. Perian Petru, primar. ss. Ioan Ilie secretar general.

Tabloul fostilor voluntari din Corpul „Horea” din Ardeal.

În urma verificărilor făcute cu concursul autorităților militare și civile, publicăm mai jos tabloul subofițerilor și gradelor inferioare din activitate și rezervă, cari au făcut parte din Corpul voluntarilor „Horea” din Ardeal, propuși pentru decorare cu medalia „Ferdinand I” cu spade pe panglică în seria patra (J. Hunedoara).

Caporali: Adaș Gheorghe, Avram Petru, Alexa Ioan, Bulz Ioan, Balaș Gligor, Bratina Alexandru, Brădean Ioan, Bulz Iosif, Buda Loghin, Buda Ioan, Botoș Nicolae, Benea Ioan, Botoș Grozav I. Petru, Boc Gavrilă, Benea Nicolae, Barna Petru, Benea Moise, Benea Romolus, Clej Alexandru, Chiș Traian, Chinda Alexă, Căcan Petru, Ciurar Ioan I. Danilă, Danciu Moise, Dobârcău Ioan, Drăgan Avram, Dușan Ilie, David Petru I. Petru, Farca Azarie, Faur Nicolae, Florea Onica I. Adam, Faur Gheorghe, Farca Solomon, Gurban Petru, Groza Avram, Groza Petru, Ilieșu Petru, Ionel Aron Hendrea, Iscob Petru, Ivan Tanase, Herbai Ilie, Haneș Petru, Jude Miron, Gépian Gheorghe, Leucean Sabin, Lupăș Simion, Lazăr Moise, Luca Samson, Leucan Iosif, Loliș Nuțu, Muț Ioan, Matu Pavel, Miăț Gheorghe, Mărcuș Petru Titu, Mursa Salon, Medrea Teo-

dor, Mihailă Lazar, Madan Gherasim, Nichiel Emanoil, Onea Crăciun, Ometa Ioan, Ometa Nicolae, Paul Dtru Alexandru, Petru Simion, Popovici Aron, Pașca Ilie, Popa Anghel Poenar Rusu, Petru Candiu, Pălcău Ion, Rus Vărzova, Rus Iosif Patiga, Ronța Nicolae, Rad Nicolae, Sărb Iosif, Strenț Alexandru Nestorescu, Stanciu Zaharie, Stanciu Teodosie, Sărbu Ioan, Trifa Nicolae, Tovie Toma, Topor Avram, Tudor Nicolae, Tis Lazar, Triffa Petru, Toldea Alexă, Tod Aron, Topor Petru, Uibar Ilie I. Vasile, Vlad Nicolae, Zărna Ilie.

— Va urma. —

Răvaș.

Răzvrătiții de sub șefia și mai răzvrătitului Aurel Vlad dela Orăștie au expediat din sediinta de contrabandă a lor, ținută la 16 Aprilie a. c. în Deva, — o telegramă omagială Majestății Sale Regelui. Cursă și îndrăzneț act de reclamă acesta, dar căruia i-se potrivește de minune vorba acea: **Imi place când pu-recoale — tușeste!**

Braşovul era să fie capitala României. Ziarul american „New York Times” a publicat recent o schiţă de plan a unui inginer englez, cuprinzând noua capitală a României. Această capitală urma să se construiască la Braşov, între comunele Sâmpetru, Bod, Tohanul nou şi Bran şi ea ar fi costat după evaluările specialistului 116 miliarde lei.

Schiţa de plan a fost întocmită în 1925 la cererea unor locuitori din Bucureşti, cari sugerase ideea unei noi capitale a ţării. Dacă planul s’ar fi realizat, Braşovul devenea capitala politică a României, aşa cum e oraşul Washington pentru americani. Aici s’ar fi construit cel mai modern parlament din lume şi un cartier al ministerelor în stil românesc. În mijlocul oraşului deasemeni era prevăzut şi o mare grădină zoologică. Numărul populaţiei s’ar fi putut spori în primul an cu 200 mii locuitori şi în decurs de zece ani cu 700 mii. Construirea metropolei dura şapte ani şi începea cu imense lucrări de canalizare, prevăzute pentru o durată de o sută ani.

Din punct de vedere strategic, oraşul ar fi fost cel mai apărat din lume, mai ales împotriva atacurilor aeriene. Parlamentul şi ministerele se ridicau pe porţiunea de teritoriu dintre Zărneşti şi Tohan, fiind adăpostite imediat de braul munţilor.

Dar capitala proiectată, a rămas numai pe hârtie. Inginerul care a conceput măreţul plan regretă şi el, că sursele financiare ale României n’au permis executarea.

Situaţia agricolă din ţară. În primăvara anului acestuia deşi am avut de înregistrat inundaţii şi o bruscă scădere a temperaturii, totuşi culturile de toamnă se prezintă bine.

Se pare că mai mult a avut de suferit rapiţa, în Moldova distrugerile fiind evaluate la aproximativ 50% din suprafaţa însămânţată. O pagubă de 10% a suferit şi însămânţările de grâu în Basarabia, Moldova, Bărăgan şi nordul Dobrogei, adică acolo unde gerul a fost mai aspru şi pământul mai puţin acoperit cu zăpadă. Cea mai mare pagubă se pare că vor suferi-o pomii fructiferi. Rugia apărută în toamnă la păioase, nu a pricinuit pagube.

Franţa şi Rusia se vor ajuta în de războiu. În săptămâna trecută s’a iscălit la Paris un legământ între Franţa şi Rusia. În puterea acestui legământ fiecare dintre cele două ţări s’a obligat să ajute pe cealaltă cu armată, în cazul când o altă ţară ar sări cu armele asupra unora din ele.

Acest legământ, venit tocmai acum când Germania a mai dat o lovitură păcii, construindu-şi submarine împotriva contractelor de pace, — a întărit încrederea şi siguranţa popoarelor. Noi, Românii, cari prin d. Titulescu am şi lucrat pentru înfăptuirea acestei legături, nu avem decât de câştigat de pe urma ei.

I-au adormit şi apoi i-au jefuit. Hoţia asta s’a întâmplat la Iaşi. Nişte tâlhari au intrat în casa unor oameni cu stare şi după câteva minute, cu anumite gaze ale lor, au adormit pe toţi ai casei. I-au strâns apoi într-o singură cameră şi au început să ia tot ce era mai de valoare. Până să se trezească ai casei, hojii au dispărut cu banii şi cu lucrurile de valoare. Dar hojii au fost prinşi de poliţie, arestaţi şi puşi în lanţuri.

Germania construieşte 12 submarine. S’a anunţat lumii întregi o veste nouă: corespondentul unei gazete a anunţat că Germania a hotărât să construiască 12 submarine. Ele vor fi fabricate la uzinele din Hamburg şi Kiel.

Ştirea aceasta a speriat rău de tot mai eles pe englezi. S’au pornit deputaţii să întrebe pe ministrul de externe: e adevărat sau nu e adevărat? Şi dacă e adevărat, noi ce ne facem? Ministrul de externe a răspuns doar atât: Chestiunea aceasta trebuie studiată.

Mai târziu un mare slujbaş german a dat pe faţă acest plan al Germaniei, spunând verde că vreau să construiască 12 submarine de câte 250 de tone fiecare.

Un dar frumos pe care ţara noastră îl face Italianilor. În Italia erau înainte vreme nişte ţinuturi mlăştinoase unde nu se putea trăi şi nu se putea cultiva nimic. Conducătorul de azi al Italiei, cât ce a ajuns la putere şi-a strâns tovarăşii şi i-a pus la lucru să sape bălţile. Astăzi se poate cultiva acolo, ba s’au ridicat şi trei oraşele. Ele au fost ridicate pe cheltuiala statului şi în zilele acestea locuinţele vor fi predate unor foşti luptători pe front, oameni săraci. Dar e greu să-ţi formezi o gospodărie, mai ales când satul întreg e la început, când fiecăruia îi lipseşte totul. De aceea s’a făcut o colectă publică, dăruind cine vrea şi ce vrea pentru aceşti viitori gospodari. Din ţara noastră o asociaţie le-a dăruit 23 de juninci frumoase din rasa „Siementhal”. Junincile au fost predate în mod sărbătoresc la 5 Mai, de faţă fiind dnii Mussolini şi I. Lugoianu, ministrul ţării noastre la Roma. Spun gazetele străine că italienii s’au bucurat mult de acest dar.

Paştile în Rusia. În acest an sfintele sărbători ale Paştilor au fost sărbătorite în Rusia cu mai mare libertate decât anii trecuţi. La Moscova, din cele multe sute de biserici câte erau înainte de războiu, au mai rămas doar cinci zeci. Peste o sută de mii de creştinci s’au strâns în noaptea învierii la aceste biserici. Cea mai mare parte dintre ei erau oameni bătrâni îmbrăcaţi sărăcăcios. Autorităţile n’au făcut nimic ca să împiedice sfintele slujbe. Atât doar că în restaurantele din apropierea bisericilor, în timp ce credincioşii cântau „Hristos a înviat”, tineri şi tinere îşi petreceau dansând.

Şi-au bătut joc de cruce şi Dumnezeu i-a pedepsit. Doi unguri din apropierea Clujului se întorceau într-o noapte pe câmp, acasă. La răspântia unor drumuri se înălţa ca o binecuvântare o troiţă, o cruce ridicată de un creştin ca să fie mângâiere şi încurajare la drum celor obosiţi sufleteşte şi trupeşte. Păgânii de trecători s’au apucat să rupă crucea. S’a întâmplat însă că tocmai atunci trecea pe acolo un creştin şi brav jandarm, care i-a prins, i-a legat şi i-a dus la închisoarea parchetului, unde acum îşi aşteaptă osânda.

O linie ferată directă va lega Ardealul cu Bucovina. Între Ilva-Mică şi Vatra Dornei se lucrează cu zor la construirea unei linii ferate de mare însemnătate. Ea va lega direct şi foarte repede, Ardealul cu Bucovina. Se construiesc cinci poduri noi: două de beton şi trei de metal. Cele de metal se construiesc la Reşiţa şi sunt aproape gata.

M. STERN

Magazin de Textile şi Încălţăminte cel mai eficient izvor.

au sosit stoffe şi tot felul de articole de textile.

Pantofi de dame, domni şi de copii, cele mai elegante asortimente.

Sandale de dame şi domni.

Legătoria de cărţi şi cartonageria

D. Pardos

Orăştie

Execută tot felul de lucrări. branşa hârtiei cu preţuri foarte convenabile. Bibliotecă se leagă luxos şi prompt.

Restaurantul

„GH. CIOCA”

din Orăştie

este cel mai intim local. Vinuri excelente şi bucătărie bună. Se primesc abonamente pentru prânz şi cină în condiţiunile cele mai avantajoase serviciu prompt

M. GHIMUŞIANU

măestru clasornicar

în edificiul Hotelului „Central” din Orăştie. Primeşte la reparaţie tot felul de ceasornice şi bijuterii cu preţuri convenabile.

No: 70—1935.

Aviz de Concurs.

Comitetul Bisericei Reformate din Orăştie publică un concurs pentru renovarea bisericii în modul fixat în planul depus la oficiul parohial.

Concursurile prevăzute cu bugetele prescrise până la 20 Maiu a. c. le primeşte preotul bisericei în oficiul lui din Orăştie unde până la termenul de sus se pot primi condiţiunile necesare pentru concurs.

Orăştie, la 25 Aprilie 1935.

Simon Francisc, episcop.

Szabo Zoltán, preot.

LIBRĂRIA

Remus Branga

din Orăştie

este asortată cu tot felul de material de librărie, rechizite şcolare, cărţi didactice literare şi ştiinţifice, tablouri fotografii, material pentru maşinile de scris, schapirografe, stampile etc.

Preturile cele mai mici!

Vizitaţi fără nici o obligaţie, marele asortiment al librăriei BRANGA din Orăştie.

Vizitaţi cu toţii

RESTAURANTUL

„BOULEVARD”

al dnei Lupan din Orăştie

unde găsiţi o bucătărie bună şi ieftină. Abonamente pt. prânz şi cină cu preţurile cele mai ieftine. Vinuri excelente, serviciu prompt.

Cel mai confortabil hotel din Orăştie este

Hotelul Central

unde pe lângă preţuri moderate primiţi o cameră bine mobilată şi de-o curăţenie exemplară. Tot acolo vă stau la dispoziţie

Cafeneaua şi Restaurantul de primul rang.

Propr.: SIMION GAVRILĂ hotelier şi restaurator.

Magazinul de mode

CAROL ZOBEL

oferă onorabilului public un mare asortiment de: cravate ultima modă, gulere, cămăşi, pălării, pantofi pt. bărbaţi dame şi copii

cu preţuri solide